

İnsanlarla İyi Geçinmek

Peygamber Efendimiz buyurdu ki: "İslamiyet; Allahü teâlânın emirlerine kıymet vermek, hürmet etmek, O'nun yarattığı kullarına şefkat etmek, demektir."

Allahü teâlânın emirlerini yapmak, yasaklarından kaçınmak lazım olduğu gibi insanların hakların gözetmek, onlarla iyi geçinmek de lazımdır... Akıllı kimse, insanlarla iyi geçinir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(İyi geçinmek aklın başıdır.) [Beyheki]

İyi geçinmek yani geçim ehli olmak için bazı hususlara dikkat etmek lazım. İnsanlara karşı tatlı dilli ve güler yüzlü olmalı. Fakat, kötülere ve itikadı bozuk olanlara müdahene etmemeli, onun bozuk yolundan razı olduğunu zannettirmemelidir. [**Müdara**, İslamiyet'in dışına çıkmadan, gönül almaktır. **Müdahene**, birinin gönlünü alırken, İslamiyet'in dışına çıkmak, günaha girmektir.]

İnsanlara sıkıntı vermemeli, onlardan gelen sıkıntılara da katlanmalı. Her zaman kendini haklı görmemeli. Ben haklıyım demek geçimsizliğe yol açar. İnsanlar arasında söz taşımamalı. Onlara iyilik etmeli. Hep kendini düşünmemelidir. İnsan beraber olduğu kimselerin rahatsız olduğu şeylerden sakınırsa, aralarında sıkıntı olmaz.

Peygamber Efendimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" Ebû Hüreyre'ye "radıyallahü anh" **(İyi huylu ol!)** buyurdu. İyi huy nedir deyince;

(Senden uzaklaşana yaklaşp nasîhat et ve sana zulmedeni affet ve malını, ilmini, yardımını senden esirgeyene bunlar bol bol ver!) buyurdu. [Eşi'at-ül- lemeât]

İslam âlimlerinden Yusuf bin Esbat "rahmetullahi aleyh" şöyle buyurdu: "Din kardeşine güler yüzlü, tatlı sözlü, eli açık (cömert), sabırlı ve kibirsiz davranmalıdır. Her özrünü kabul etmelidir."

Evliyanın büyüklerinden Hasan-ı Basri hazretleri buyurdu ki:

"Rastladığın kimse yaşça senden büyükse de ki: Bu zat benden büyük olduğu için, dine daha çok hizmet etmiştir... Yaşça senden küçüğe rastlarsan, bu daha küçük. Benim günahım bunun günahlarından çok... Akranına rastlarsan, ben kendi kabahatimi biliyorum. Bununkini bilmiyorum. O hâlde bu benden iyidir, şeklinde düşünmelidir."

Dosta, düşmana, iyi, kötü, herkese iyi davranmalı, fitne çıkarmamalı, düşman kazanmamalıdır. İnsanlara yapılacak en faydalı iyilik, en kıymetli hediye, tatlı dil ve güler yüzdür. İneğe tapanları görünce, ineğin ağzına ot vererek, düşmanlıklarına mâni olmalıdır! Hâfız-ı Şirazi'nin, "Dostlara doğru söylemeli, düşmanları güler yüz ve tatlı dil ile idare etmelidir" sözüne uymalı, af dileyenleri affetmelidir! Herkese karşı iyi huylu olmalı, yumuşak söylemeli, kızarak, suçlayarak, azarlayarak sert söylememelidir! Kimseyi başkalarının yanında mahcup duruma düşürmemelidir. Kimse ile münakaşa etmemelidir! Münakaşa, dostluğu azaltır, düşmanlığı artırır.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Haklı iken de, münakaşayı terk edene, Cennette bir köşk verilir.) [Taberani]

Kaynak: 16 Ocak 2022 Türkiye Gazetesi